

לוח ההלכות והמנהגים _____ יום הכפורים

פעמים בסדר העבודה, והש"ץ אומר תטהרו בקול³⁶⁶, ויש שנהגו שהש"ץ אומר מ"והכהנים" אחר הקהל וכורע ומשתחוה לבדו ויש שנהגו לכרוע יחד³⁶⁷. לאחר סדר העבודה מסיימים בתפילת כה"ג בצאתו מבית קה"ק. ואומרים סליחות, ואומרים עשרה הרוגי מלכות³⁶⁸.

ותערב. אם יש כהן, ואפילו רק אחד, אומרים ותערב לפני ותחזינה עינינו³⁶⁹, ואין מסיימים שאותך לבדך ביראה נעבוד³⁷⁰. ברכת כהנים. לנוהגים שהכהנים מנגנים לפני שלום, (עי' הערה מוסף א' של ר"ה) מנגנים בזה. **קדיש תתקבל.** שיר של יום לדוד משכיל פרק ל"ב, ואין אומרים אין כא-לוהינו³⁷¹, והמשנה ברורה כתב שטוב לאומרו ביחידות, ואין אומרים עלינו³⁷², ויש שהעירו לומר³⁷³.

לענין לדוד ה' אורי עיין בהערה³⁷⁴.

יד, דאסור לשטוח אפיו על הרצפה משום אבן משכית. ³⁶⁶. תויו"ט יומא פ"ו משנה ב' ד"ה והכהנים, ועי' מקראי קודש (פראנק) סי' מח. ³⁶⁷. ראה שו"ת בנין שלמה לרבי שלמה הכהן מוילנא בנדמ"ח ח"א סי' מב בהגה"ה שאף שהעיד שהמנהג שכורעין בנפרד מ"מ כתב שצריך שהקהל והחזן יכרעו ביחד דאל"כ נראה ככופר בשעה שאינו כורע עם הקהל, ויש שנהגו כדבריו. ³⁶⁸. כתב האדר"ת (תפלת דוד עמ' קא) הטעם שאומרים "אלה אזכרה" בבכיה ביוהכ"פ משום שאמרו חז"ל כל המוריד דמעות על אדם כשר מוחלין לו כל עוונותיו, ועאכ"כ הרוגי מלכות שאין כדוגמתם. ³⁶⁹. עי' לעיל א' דר"ה כל ענין ותערב. ³⁷⁰. לוח לא", וראה בפאת השלחן שם, ושם בבית ישראל הערה כד ובסידור אזור אליהו מה שכתבו בזה. ³⁷¹. סי' תרכב סעי' א' רמ"א ועי' מ"ב ס"ק ה' שהטעם שנתקן בשבת כדי למלאות החסר ממאה ברכות, וביוהכ"פ איכא הרבה שבחים וא"צ למלאות בזה. ³⁷². במ"ב סי' קלב ס"ק ז' כתב שבמקומות שמתפללים מעריב סמוך למנחה אין אומרים עלינו אחר מנחה כיון שעלינו שאחר מעריב קאי גם על מנחה, וזהו מקור המנהג שלא לומר עלינו אחר מוסף ומנחה ביוהכ"פ, דכיון שביוהכ"פ לא היו מסיימים התפילה אלא מתפללים כל היום בביהכ"נ אין אומרים עלינו אחר מוסף. ³⁷³. כתב בתפלת דוד להאדר"ת עמ' קמה שכיון שעושים הפסקה ונהגו להגפיש אחר תפלת מוסף קרוב לשעה, ודאי ראוי לומר אז עלינו והשיר של מוסף שהוא מזמור ל"ב כמ"ש במע"ר אות רטז, ואולי צריך לומר אשרי קודם המנחה כדעת המחבר תרכב מאחר שאין מתפללין תיכף לאחר המוסף, וצ"ע בזה, עכ"ל. ³⁷⁴. בתפלת דוד הנ"ל תמה על מנהגנו שאין אומרים מזמור לדוד אורי ביוהכ"כ, שעיקרו נתקן ע"פ המדרש